

Davek na svobodo

Osvobodilni front je v začetku primanjkovalo denarja za dejavnost. Tone Tomšič, organizacijski sekretar KPS se je domisil, da bi člani vodstva fronte in partie obiskali bogateže meščane, trgovce, obrtnike in druge, ki se sicer niso upali vključiti v OF, so ji pa bili naklonjeni in bi osvobodilno gibanje podprli, vsaj denarno. Ada Krivic pravi, da je kmalu po obiskih začel pritekati denar v večjih količinah in to lire, marke in kune.

Redno zbiranje denarnih sredstev za potrebe narodnoosvobodilnega gibanja je OF zaupala svojim odborom OF, od katerih je vsak imel svojega blagajnika. Denar so pridobivali s prostovoljnimi prispevkami, z narodnim davkom, ki ga je bil dolžan plačevati vsak Slovenc, ki je imel lastne dohodke, in to od ene lire do 10% čistega dohodka, odvisno od premoženjskih razmer. Načni davek in 5% posojilo svobode, tretjo obliko zbiranja sta bila obvezni, vendar za neupoštevanje tega niso bile predvidene kazni. Posojilo svobode so od aprila 1942 uporabljali za pomoč pogorelcem, predvsem na osvobojenem ozemlju, kjer je bilo več pozivov in za pomoč žrtvam fašističnega nasilja: družinam tistih pripadnikov osvobodilnega gibanja, ki so bili v partiz-

nih, zaporih in internacijah ali pa so bili ubiti oziroma padli.

Nižji odbori OF so morali ves denar oddajati višjim. Za lastne izdatke so morali zahtevati dotacijo višjih odborov OF. OF in njena varnostnoobveščevalna služba je ostro kaznovala tiste, ki so izsiljevali od ljudi denar in hrano, ki OF, uporabljali pa so ga sami. Tako so decembra 1941 v »murgljah« pri Trnovem likvidirali Ranerja, Spitzer pa je bil le ranjen. Izdajalec Cveff je najprej zbirjal denar za Ljudsko pomoč, trosil letake itd. Ko pa je začutil, da mu grozi zapor, je začel izdajati aktiviste OF in potrošil 100.000 lir, ki jih je zbral za OF. Zato je bil junija 1942 likvidiran v gostilni Žibert na Trati, med Ljubljano in Svetim Vidom.

Veletrgovcem in drugim podjetniki, zaposlenim v partizanskih podjetjih in v partizanskih organizacijah je bilo dovoljeno, da uporabljajo denar, ki so ga dobili v denarnih sredstvih, ki so bili v partizanskih organizacijah. Vse kaže, da se ljudje vse bolj in bolj prilagajamo obdobju suhih krav. Se pravi, da se sprijaznimo s pomanjkljivostmi, s siromašenjem našega življenja, kakor da nam je tako usoden, da pa smo se vdali. Vzemimo droben primer iz našega Tivolija, na katerega smo bili nekdaj ponosni. Pri tem mislim na Halo Tivoli, ki je danes že dodobra obrabljen, iztrošen, obdelana in je na zunaj videti zanemarjena.

Še slabše je pred samo Halo. Nekdaj je bilo tam pozimi zelo živahno, saj je bilo drsalische, ki je posebej prav prišlo v času zimskih počitnic, naj je bil slegi ali ga ni bilo. Samo drsalische je že sicer primer naše balkanske »slamparije«, saj so ga morali dvakrat graditi, ker so prvič položili zanč, pcozne cevi, drugič pa so te cevi že delovali. Nekajkrat so potem odgovorni tudi pripravili led v veliko veselje Ljubljani.

kom, ki so prisegali na lojalnost okupatorju, uslužbencem pa prepovedovali sodelovanje v OF, so le-ti, vključeni v matrični odbor OF nameščencev, poslali protestne spomenice, tako na primer Mediču.

Prvi sekretar partiske celice pri nameščencih je bil Marijan Dermastia, ki je odšel kmalu k partizanom. Nasledil ga je Milan Skerlavaj-Petrač. Člani so bili Jože Brilej, Maks Nahlik, Mara Dermastia, Ludvik Štemberger, Lado Avžlohar in Strekelj, ki je bil uslužbenec trgovine Vlaj.

Organizatorji narodnoosvobodilnega gibanja so pazili, da so imeli v vsakem večjem podjetju vsaj po enega komunista, ki je pridobival še druge.

Takšna organizacija je bila pogoj za uspešno in dokaj nemoteno zbiranje denarja, materiala in orožja, ki so ga potrebovali v mestu. Partizanskim enotam so pošiljali cele vagonske posiljke. Poleg tega je narodnoosvobodilno gibanje s tem pridobivalo strokovnjake, ki so delovali pri tiskanju, gradnji skrivališč, pri vodenju blagajne, kasneje pa so delovali kot organizatorji uprave in načrtnega gospodarstva na osvobojenem ozemlju.

LOUZE TRŠAN

»Ringelšpil« namesto drsališča

Vse kaže, da se ljudje vse bolj in bolj prilagajamo obdobju suhih krav. Se pravi, da se sprijaznimo s pomanjkljivostmi, s siromašenjem našega življenja, kakor da nam je tako usoden, da pa smo se vdali. Vzemimo droben primer iz našega Tivolija, na katerega smo bili nekdaj ponosni. Pri tem mislim na Halo Tivoli, ki je danes že dodobra obrabljen, iztrošen, obdelana in je na zunaj videti zanemarjena.

Še slabše je pred samo Halo. Nekdaj je bilo tam pozimi zelo živahno, saj je bilo drsalische, ki je posebej prav prišlo v času zimskih počitnic, naj je bil slegi ali ga ni bilo. Samo drsalische je že sicer primer naše balkanske »slamparije«, saj so ga morali dvakrat graditi, ker so prvič položili zanč, pcozne cevi, drugič pa so te cevi že delovali. Nekajkrat so potem odgovorni tudi pripravili led v veliko veselje Ljubljani.

čanov, nakar se je tam nenadoma pojavil mali cirkus cenene sorte. Hali Tivoli se nenadoma ni nič več splačalo, da bi polnil betonisko ploščad in razveselila otroke. Našli so vsakovrstne izgovore, češ, da med ljudmi ni interesa (prav ste prebrali), da ne morejo z robov na ploščad, da je predrago, skratka privlekli so na dan izgovore, zaradi katerih že dolgo let nimamo drsalische, ki bi nam tako prav prišlo za poceni in lepo rekreacijo.

Če bi bilo pri odgovornih dovolj volje, ne bomo zapisali denarja, ker toliko bi se ga dalo prav gotovo kje izbrskati, bi med šolskimi počitnicami imeli kam poslati svoje otroke in tudi sami bi se, vsaj naenkrat veselo zadrsali, če bi bil led.

A.A.

PISMA BRALCEV

Kaj v naši Ljubljani še nimamo

Ljubljana, naše malo prisrčno mesto se je v nekaj letih obnovilo in polepšalo. Hotel Union je dobil novo preobliko in še nekaj večjih zgradb ob Miklošičevi cesti. Marsikaj je tudi videti spremenjenega na Starem trgu vključno stare zgradbe ob bregovih Ljubljance. Zares lep je pogled na stare mestne hiše s svežimi živobarnimi pročelji. Urbani skrbijo, da se marsikaj ohrani tako kot je bilo davno nekoč.

Ta prvi odstavek je le uvodni, povedati pa želim nekaj drugega. Mnogo je raznih preurejenih lokalov nekoliko v starem stilu s piko moderne arhitekture. V poletnih mesecih pa zaživijo vsi. Ljubljanski dnevnik je 9. decembra lani objavil članek pod naslovom Zakaj več bifejev in manj gostiln. Zares kot gobe po dežju so zrasli bistroji, bifeji in bari, na vsekih pet korakov. Priložnosti za popivanje v vsakem času in za vse generacije nič koliko. Naj bo davek na alkoholne pičaše še tako visok so točilni pulti kar »stoječki« vedno obkroženi z žejnimi v raznih delovnih

uniformah. Kot bi bilo vse zastonj. Lokali imenovani goština je sicer res manj po mestu in ti niso tako zasedeni kot prvi. Morda radi draginje splošnih prehrambenih živil. Pomislite, od kruha dalje pa do raznega mesa se je vse tako zelo podražilo.

Nihče po pristojnih gospodarstvenikov pa se ni domislil in spodbudil, da bi kdo odpril mlečno restavracijo. Te so bile tudi že pred drugo svetovno vojno, kot se spominim. Bi

le so sicer preprosto opremljene, le z nekaj mizami. Toda o hladnih zimskih dnevih si se spotoma lahko vsedel ter

okrepčal z vročim mlekom, kakavom ali čajem. Poleti pa s sladoledom in sadnim sokom. Dalo se je tudi naročiti hrenovko ali še kakšen prigrizek. Tudi razni turisti bi se posluževali takega priložnostnega predava. Oprema tovrstne restavracije bi bila lahka tudi podoba današnji bifejski, da ne bi porabili preveč kvadrature. Menim, da bi se tudi kakšen zasebnik odločil za tak posel. Potrebna bi bila spodbuda in podpora občine ali pa kar od krajevne skupnosti.

To je moj predlog in prepričana sem, da se bo še mnogo Ljubljancanov strinjal z njim.

PAVLINA LOVŠE, SLOMŠKOVA 3, LJUBLJANA
TEL.: 321-771

Pepel ni primeren za posipanje

pred poledico sploh prepovedana.

In še na nekaj nas je opozoril. Odlok mestnega sveta ne dovoljuje kurjenja na vrtovih. Opozorilo je umestno prav zdaj, ko ni več tako daleč pomlad in bi se marsikdo prav rade volje na ta način znebil navlake okrog svoje hiše.

Vpis novih članov v karate klub Forum do 16. 2. 1988

Če kaj razmišljate o svojem počutju, zdravju in vitalnosti in če želite vsaj malo pomladiti svoje telo ter nenačadnje biti sposobni samoobrambe v vsakdanjem življenju, nas obišcite in se vključite vsaj v uvodni program treninga Sankukai karateja in samoobrambe. Samoobramba še posebno priporočamo za dekleta.

Najnemožnejši slovenski karate klub vam nudi trening za vse starostne kategorije in stopnje obvladovanja borilnih veščin ter dihalne gimnastike.

Treningi so primerni za vse, kar pa ne pomeni, da niso dovolj intenzivni. Pripravljeni so strokovno na najvišjem nivoju, kar vsakomur omogoča obvladovanje zahtevnih veščin in izboljšanje splošnega psihičnega in fizičnega počutja. Kdor pa želi vrhunske borbene in tekmovalne rang bo seveda moral po uvodnem delu nadaljevati v drugih skupinah treninga borbenih in demonstracijskih ekipe. Za najbolj je seveda možen tudi hitrejši tempo napredovanja, seveda, če imajo na voljo dovolj prostega časa.

Stevilo naših članov že presegá številko 600, zato so odprtne tudi vse možnosti novim trenerskim kadrom.

Poleg kvalitetnih treningov je poskrbljeno tudi za družabnost na občasnih prireditvah in praznovanjih ter letnih in zimskih karate šolah po nižjih cenah v letovniških krajih.

Obiski tujih mojstrov z Japonske so običajno enkrat letno, kar omogoča članom treninge in srečanje z velikimi mojstri svetovnega karateja.

Pionirji imajo treninge v ločenih skupinah pionirske karate šole v zgodnejših urah in po prilagojenem tehničnem ter zabavnem programu. Seveda so v to vključeni tudi VIDEO karate filmi.

TRENERJI: Vladislav Paradižnik glavni trener za Sankukai in Shito-Ryu karate v Jugoslaviji – mojster 5. DAN; Slavko Šorotar mojster karateja 3. DAN; Miha Lavrič mojster karateja 1. DAN; Bojan Puklavec mojstrski kandidat 1. DAN ter 16 pomočnikov.

Treningi so v televadnicah na VIČU, BEŽIGRADU in v CENTRU od ponedeljka do četrtek za vsako skupino dvakrat v tednu. Po napornem delu in šoli se nam pridružite in postali boste sveži in močnejši!

SLAVKO ŠOROTAR

KS Tabor

Spet počitniške dejavnosti – Zimske počitnice so tu. Snega ni in mnogi šolarji, ki so želeli uživati zasluženih 14 dni počitnic na snegu, so ostali tako rekoč praznih rok. Da pa jim ne bo dolgčas in da starše v službah ne bo skrbelo, kje so in kaj dela njihovi otroci, je tudi letos zveza prijateljev mladine poskrbela za prijetne urice. Otroci Tabora in Ledine bodo letošnje zimske počitnice lahko zelo prijetno preživljali vsako dopoldne v prostorih KS Ledina. Obe DPM – Tabora in Ledine bosta z mentorico Barbaro Udovič in dijakinjam vzgojiteljske šole poskrbeli, da bodo otroci lahko risali, oblikovali glino, ustvarjali razne like, strigli, delali pustne maske, žgali v les ornamente, se igrali in še kaj.

Ob lepem vremenu pa bodo šli na izlet, morda – seveda, če bo sneg – celo na smučanje in sankanje. Članice DPM pa bodo vsak dan pripravile tudi okusno malico.

★ ★ ★

Kaj pa Pust – Ob načrtovanju počitniških dejavnosti v zimskih počitnicah pa tako pri Partizanu kot v DPM Tabor že razmišljajo tudi o pustovanju. V televadnicah bo Partizan pripravil na pustni torek rajanje s plesom in glasbo. DPM pa načrtuje na pustno soboto pravo pustno zabavo v dvorani KS Tabor s krofi in čajem.

★ ★ ★

Smučarski tečaji polno zasedeni – Že od 18. januarja teče v organizaciji Partizana Tabor prvi smučarski tečaj. Trajal bo do 21. januarja. Tako je na njem bo drugi tečaj – od 25. do 29. januarja. V tečaje se je prijavilo 150 tečajnikov. Vozijo se dnevno na Zatnik oziroma na Pokljuko. Cena tečaja je 55.000 dinarjev.

Oba tečaja sta tako rekoč zasedena, več informacij pa lahko dobite vsak dan v društveni pisarni, od koder tudi sporočajo, da zaradi popravila parketa v veliki dvorani od 16. do 31. januarja ne bo televadove.

TATJANA PUST

KS Gradišče

Seja predsedstva KK SZDL Gradišče – V decembru so se sestali novoizvoljeni člani predsedstva KK SZDL Gradišče. Po informaciji o poteku občinske konference SZDL in razpravi na tej, so osvežili tudi glavne programske usmeritve sprejetje na volilni konferenci KK SZDL Gradišče. Poudarili so, da bomo v prihodnje še bolj skrbeli in pomagali pri delu terenskih odborov SZDL. KK SZDL naj bi se osredotočila na tri probleme: na obravnavo aktualnih perečnih vsakdanjih problemov, na utrjevanje hišne samouprave in na javno razpravo o ustavnih spremembah, kjer naj bi sodelovali vsi krajanji. Več podpore bomo morali dati tudi delu in stališčem delegacij. Člani predsedstva so se seznanili s problemi društva upokojencev ter nujni večji angažiranosti pri oskrbi starejših krajanov na domu. V zvezi s socialno pomočjo so poudarili, da bi morali porabititi čim manj sredstev za režijo.

★ ★ ★

Komisija za kulturo pri svetu KS – Komisijo vodi Draga Tarman. V preteklem letu je pripravila za naše krajane vrsto ogledov razstav in omogočila obisk koncertov ter drugih kulturnih prireditev. Komisija je sodelovala tudi pri pripravah za novoletni program ob tovariskem srečanju. Takoj po novem letu pa je 6. januarja povabilo krajanje v Narodno galerijo na ogled razstave Evropski slikarji iz Ermitaža v Leningradu. Pod vodstvom kustosa pedagoškega je bil ogled razstave za krajane izjemno kulturno doživetje. Komisija je omogočila krajanom tudi nabavo vstopnic za slavnostni koncert ob 40-letnici Slovenske filharmonije v Cankarjevem domu.

KS Kolodvor

Seja predsedstva – Predsedstvo KK SZDL je na svoji seji 12. januarja obravnavalo pasivnosti delegatov in opozorilo tudi na problem, ki ga povzroča nezainteresiranost in neudelježba delegatov na sejah. To ni le problem KS Kolodvor, ampak širše skupnosti. Na tej seji je predsedstvo podalo tudi predloge za srebrne značke.

★ ★ ★

Smernice – Na seji OO ZK so 13. januarja podali smernice za nadaljnje delo organizacije v letu 1988. Za novega sekretarja so izvolili Jožeta Gogalo.

★ ★ ★

Obnova starih zgrADB – Pohvalo prav gotovo zaslubi podjetje Volna, ki je obnovilo v svojem lokalu na Miklošičevi 34, hrastove izložbe in očistilo pilastre. S tem je poskrbela za lepi izgled celotne zgradbe. Ne bi bilo slabo, če bi zgledu sledili tudi drugi.

Naslednji svetel primer, ki zaslubi pohvalo za stilno ureditev vogalne zgradbe na Tavčarjevi in Cigaletovi je podjetje Volan. Tako obnov